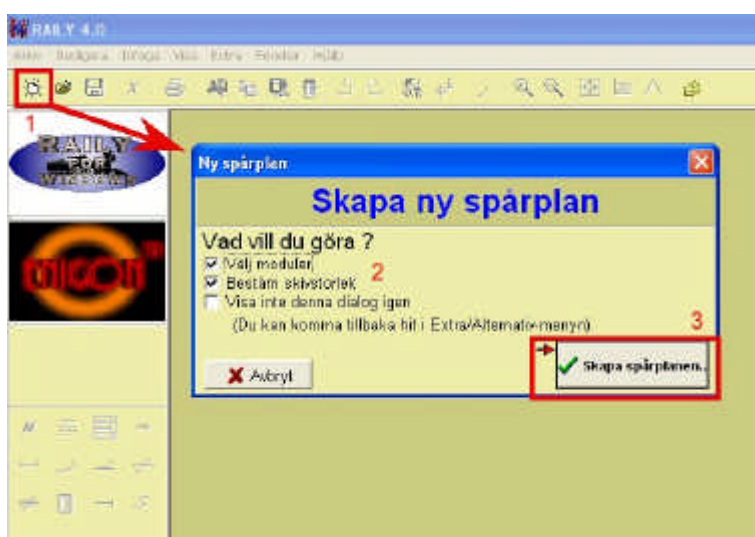

Spårplan i Raily, steg-för-steg

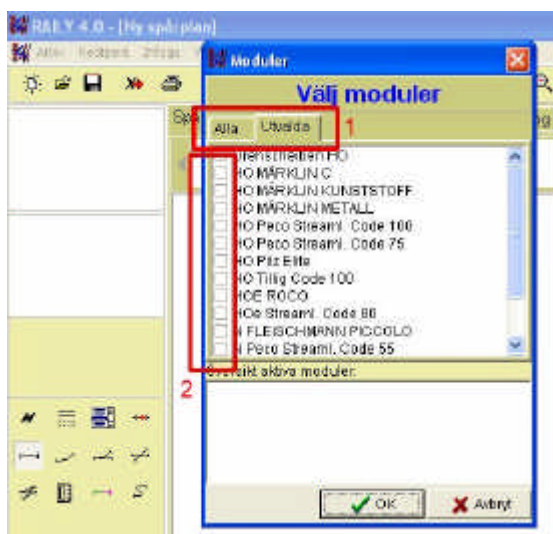
Följande är ett försök att steg för steg visa hur man gör en enkel spårplan i Raily. Spårplanen vi gör här är en enkel rundbana i H0 med en bangård, ett par byggnader, en stigning till en bro på en standardskiva om 240x120 cm. Spårfabrikatet som används här är Tillig H0 Elite Code 83, vilket i Raily går under det gamla namnet Pilz. Se föregående inlägg för mer beskrivning av olika funktioner och kommandon i Raily.

1. Starta Raily. Uppe till vänster, klicka på knappen Ny spårplan (1 i figur 1). Du får upp ett fönster Skapa ny spårplan, där du får välja om du vill ange vilken slags räls du vill använda ("moduler") samt skivans storlek (2). Se till att båda dessa är förbockade, klicka sen "Skapa spårplanen..." (3).

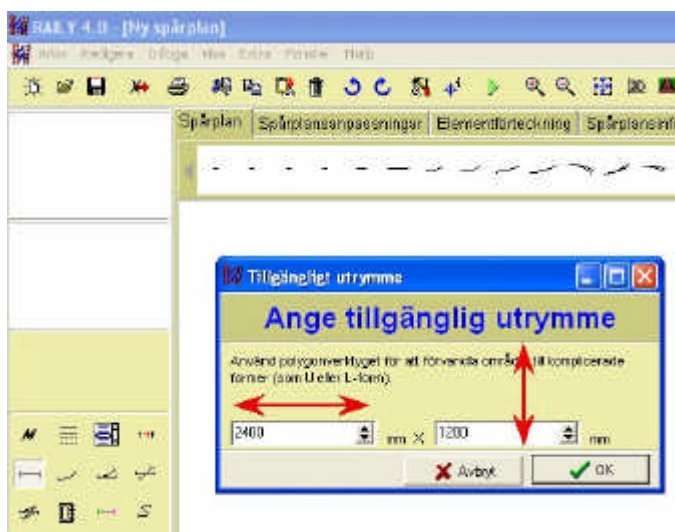
Figur 1: Skapa ny spårplan, steg 1.

2. Först får du välja moduler (figur 2). Det finns två flikar, "Alla" och "Utvalda" (1). Den senare är de som du eventuellt valt som förvalda när du installerade Raily. Bocka för den sort ("H0 Pilz Elite") du vill ha (2) och klicka på OK.

Figur 2: Välja moduler.

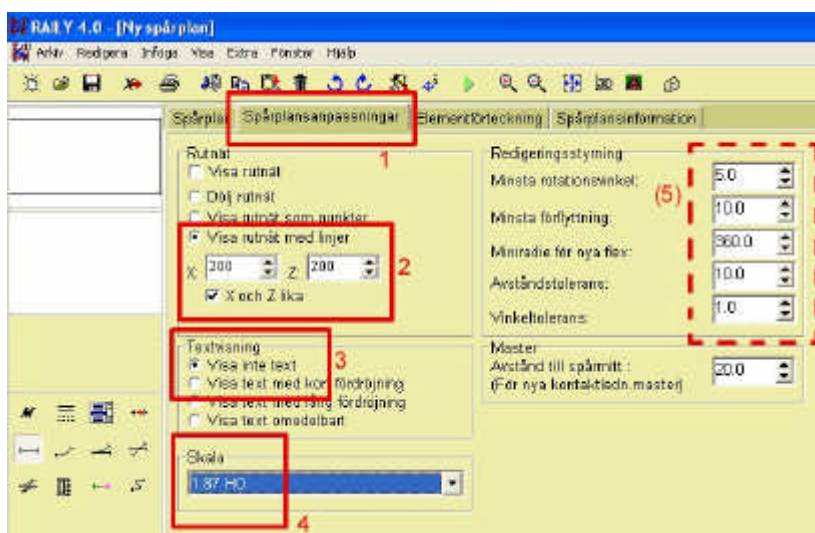
3. Nästa fönster är Ange tillgängligt utrymme (figur 3). Där anger du skivans bredd och höjd i millimeter. För vår skiva, ange 2400 resp. 1200. Klicka OK.

Figur 3: Ange skivans (eller rummets) storlek.

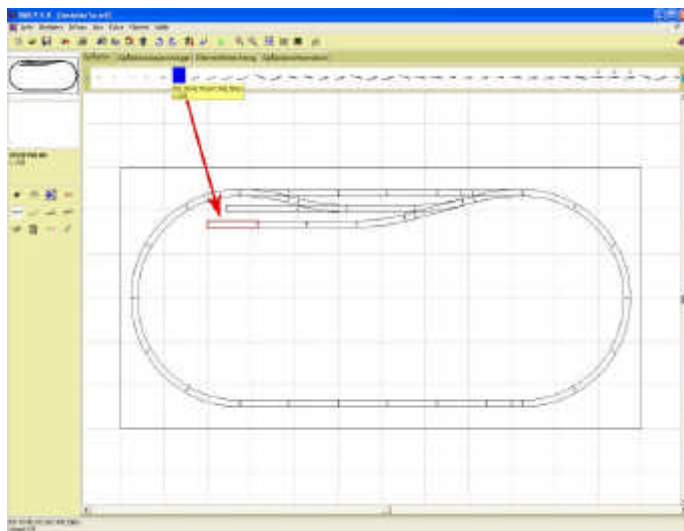
4. I arbetsfönstret syns nu skivan, förmodligen ganska utzoomad. Se föregående inlägg för hur man zoomar in. Klicka på fliken ”Spårplansanpassningar” (1 i figur 4). Jag brukar välja att ha ett rutnät med linjer, här väljer jag att dess täthet ska vara 200x200 mm (2). Jag väljer att inte visa text, eftersom jag tycker det stör mer än det hjälper (3). Skalan anges (4) för att kunna beräkna spårlängd m.m.(”Spårplansinformation”).

Redigeringsstyrning (5) kan ändras om det är vissa åtgärder som är besvärliga, som t.ex. rotation. Men det gör vi inte här och nu. Klicka på fliken ”Spårplan”.

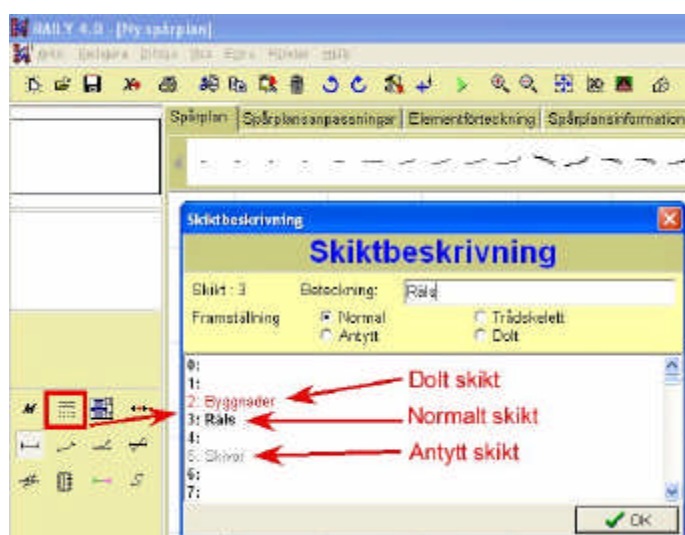
Figur 4: Anpassningar av spårplanen.

- I arbetsfönstret syns nu skivan och ett rutnät. Över fönstret finns en rad med de olika räls-elementen som ingår i Pilz Elite. Ta önskad rälsdel och dra den med musen in på skivan. Släpp där du vill ha den. Se föregående avsnitt angående rotation av räls, växlar m.m. Om du får ihop en spårplan så kan den se ut som i figur 5 nedan. En röd ram runt ett räls-element visar att det är aktivt (se föregående inlägg för hur man aktiverar).

Figur 5: Arbetsfönstret i Raily med spårplan.

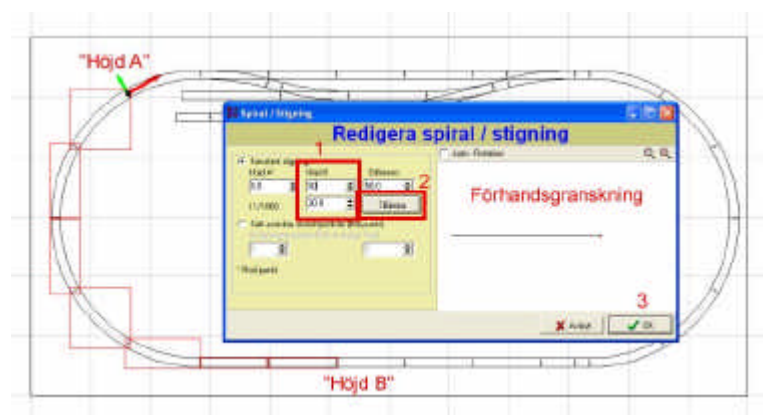
- Klicka på knappen "Skiktbeskrivning" till vänster (figur 6). Här kan du ange beteckning för olika skikt (lager), samt om de ska synas eller inte, om de ska redigeringsbara ("Normal") eller inte ("Antytt"). Klicka OK när du är klar. Olika komponenter i spårplanen tilldelas olika skikt genom att markera det/dem, högerklicka och välja "Ange skikt...".

Figur 6: Hantering av skikt (lager).

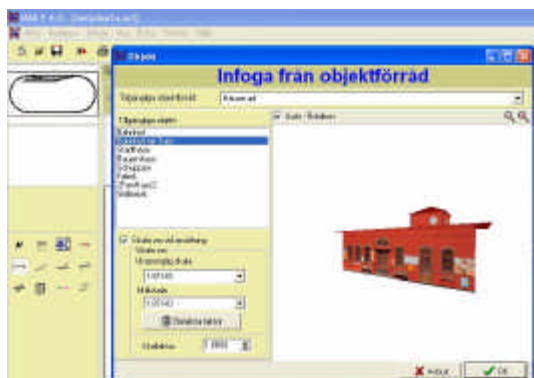
- Banan ska ha en stigning till nederkant. Markera räls-elementen, högerklicka sen på dem och välj "Spiral/Stigning..." (figur 7). Får du inget sådant kommando, så är det någon rälsdel som inte sitter ihop. "Höjd A" är där den gulröda pilen sitter och "Höjd B" i stigningens andra ända. Ange Höjd B till 50 (mm) – du ser att stigningen blir 30 promille (= 3%) (1). Klicka sen på knappen "Tillämpa" (2), annars händer inget även om du sen klickar på OK. Klicka på OK när du är klar.

Gör likadant med den högra kurvan. Det blir två rakor i mitten nertill som bildar vår bro. Markera dessa och ange både Höjd A och Höjd B till 50 mm -> Tillämpa -> OK. De ska nu fästa vid båda kurvorna. Du kan också markera båda rakorna och dra dem till änden av en av de andra stigningarna (alltså bara dra-lägga tillbaka), så ska de fästa i båda ändar.

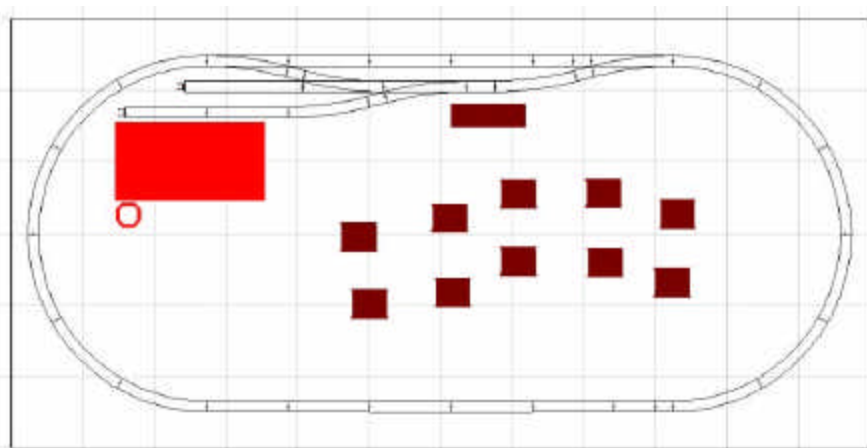

Figur 7: Skapa och ange stigning.

8. För att infoga byggnader väljer du menyn "Infoga -> Från objektföråd..." (figur 8a). Där kan du välja ur vilket objektföråd du hämtar objekt (här Häuser; 1), vilket objekt du vill ha (här Bahnhof mit Turm; 2) m.m. Klicka OK och objektet följer muspekaren. Objekt kan hanteras på samma sätt som räselement (se föregående inlägg). Klicka där du vill placera det. Efter att ha placerat ut lite olika objekt kan din spårplan se ut som figur 8b.

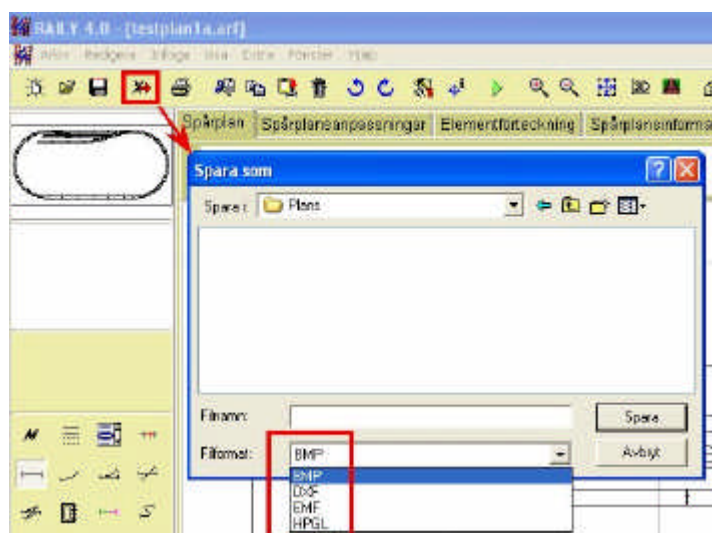

Figur 8a: Dialogruta för att välja objekt (här: byggnader).

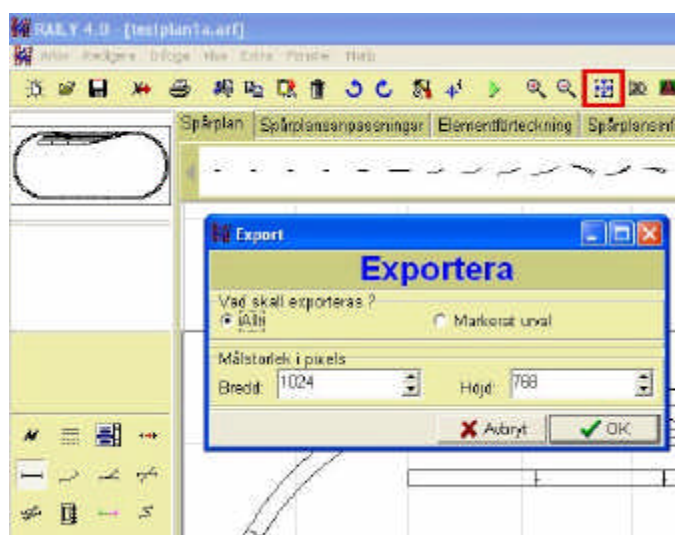

Figur 8b: Några byggnader utplacerade på spårplanen.

9. Sista delen i övningen är att exportera din spårplan som bildfil (t.ex. för att presentera i Svenskt MJ-forum! ;-). Klicka på knappen "Exportera spårplan" så öppnas en dialogruta (figur 9a). Där anger du filnamn och filtyp (BMP är förvalt; olika filformat finns för import i andra program) – klicka OK. I nästa dialogruta (figur 9b) anger du bildens bredd och höjd – tänk på att de måste vara proportionella! 1024x768 är här förvalt, men du kan också välja t.ex. 600x480, 640x512, 800x600, 1280x1024. OBS också att om spårplanen inte är inzoomad i sin helhet med zoomknappen (2) så exporteras mycket vitt omkring bilden (eller så beskärs den beroende på vad som visas i arbetsfönstret). Klicka OK för att slutföra bildexporteringen.

Figur 9a: Export av spårplan som BMP-bild.

Figur 9b: Egenskaper för den exporterade bilden.

Bilden kan sen öppnas i bildbehandlingsprogram för att sparas om till JPEG eller annat webbvänligt format. Dock är det BMP-format som Raily tydligen använder inte alltid kompatibelt med bildprogram. I t.ex. Photoshop funkar det inte direkt. Jag använder det lilla men snabba och kraftfulla gratisprogrammet IrfanView för att spara om filerna i annat format (samt för ev. beskärning, skalning etc.; www.irfanview.com).

Det finns en massa mer funktioner i Raily, t.ex. för att färga skivor, ändra skivornas form och storlek m.m., men det går jag inte in på här. Det är också en fråga om träning och att komma in i programmet. Då kan man successivt genom hjälpfunktionen och inte minst trial-and-error-metoden pröva och hitta fram till lösningar och funktioner.

Det finns flera användare i Svenskt MJ-forum som kan Raily mycket bra, så ställ frågor där om du kör fast!

Stefan Nilsson rev. 2007-09-22

*Jag tar gärna emot synpunkter på förbättringar av dokumentet!
Skicka ett Personligt meddelande till Arstuga med synpunkter.*